

ΟΙ ΦΛΑΗΝΕΣ ΠΕΙΡΑΤΑΙ ΤΩΝ ΑΙΓΑΙΟΥ

Μιά Έλληνική επανάσταση του 17ου αιώνα και τα ληπτήρια της επακόλουθα. Οι άρματλοι που έγιναν κευκόρα. Ένας πρόγονος του Άριστ. Βαλκωρίτη. Οι τρεις Άκωνρνες αδελφοί και τα πειρατικά τους κατορθώματα. Ο θάνατος του καπετάν Τρομάρα και η εκτέλεσις του Ιακ. Ένας πειρατής έρωτευμένος. Όπου ο Κάφης άναγκάζεται βασιλεύς. Πώς τον περιγράφει ο Τουρνεφόριος. Ο τραγικός θάνατος του Κάφη του Α΄.

Στά χρονικά του Έλληνικού ιστοριογραφίου, ένα από τα τραγικότερα κεφάλαια είναι και κείνο που αναφέρεται στα βίαια που υπέφεραν οι Έλληνες από τους Τούρκους, μετά την Έπανάστασι του 1679. Τότε είχε αποκηρύξει ή Ένετική Δημοκρατία να ξεσηκωθεί, να έπειτα τους εγκατέλειπε στην εκδιαιτηχή μαυιά των Οθωμανών.

Η επανάστασις έκεινή—ή οποία δεν έχει ξεσηκωθεί έντελώς από τους ιστορικούς μας—ήταν καλή και ένδοξοισμο διοργανομένη. Τα βουνα και τα φαράγγια είχαν γεμίσει από άρματλους. Στη Στεριά Έλλάδα έδρασαν ο Σουαΐας, ο Σπαθοβόρας και ο Βαλαωρίτης, πρόγονος του λοιπού. Στη Ναυακτία ο Κοΐφης, στη Λαοβία ο πλοίαρχος περσιτής Τσακμάκης και ο συνταγματάρχης του Ένετικού στρατού Γιαννάκης Λαοδρόμος, που διοργάνωσαν τακτικώς τους λόγους των επαναστατών. Επί κεφαλής όλων αυτών ήταν ο ένδοξοισμος ήρωας των Σαλώνων Φιλώτης Χαρίτος, που με το Σταυρό στον χείρα και το σπαθί στο άλλο όμοιοσε μέσα στη φωτιά...

Αλλ' έπειτα από λίγον καιρό, οι Ένετοι έσηνθηρολόγησαν με τους Τούρκους, εγκατέλειψαν την Έλλάδα, και ή Οθωμανική μάχηρα έπεσε άγρια. Οι άνδρσιότεροι από τους άρματλους σκοτώθηκαν, άλλοι εξελατρίσθηκαν και άλλοι έγιναν πειρατά. Αρματλους ναυαρία και, με τον καιρό, έγιναν κι αυτοί με τη σειρά τους ο τρώσιος των Τούρκων. Ο Γεώργιος από τη Βόνιτσα περιέφερε θωρακικητή τη σημαία του στο Αίγαίο, ως που τον έβουλωσε ο Τουρκικός στόλος κοντά στην Κρήτη. Ο Γεώργιος ναυμαχούσε δέκα ώρες, και τέλος έβαλε φωτιά στην μηχανοτήρη του πλοίου του και πνιχθηκε μαζί του στον αέρα. Έλλος πειρατής, ο Πισσιός από τη Νάυακτο, έκανε απόβια στο Αίγιο, έκανε τά σπια των αγώνων κι έγινε, για να σκοτωθή άργότερα στα νερά των Πατρών, με κιατεία.

□ □ □ ΖΩΓΡΑΦΙΕΣ □ □ □

Το Νοικοκυριό των Μικρών Άγγέλων

Ο περιηγητής Στίν αναφέρει το φοβερό Γαλαξειδιότι Κοιμήδελι, που έγινε από το καράδι του στα παλάτια του Σαρωνακού, εισέπραξε ταχτά το φόρο από τους ιεροσολιάνους κιατοίκους και ποιάσε τα χρηματικά στους φτωχούς σηματούστες του. Αργότερα, ο Κοιμήδελις συνέπραξε με άλλον Έλληνα κευκόρα, το Γεωργούλη, κι έγιναν τόσο ισχυροί, ώστε κάποτε έγιναν απόβια στις Πάτρας, εκόρισσαν για μια στιγμή την πόλι και αφού έβαλαν φωτιά, επεζήρησαν... Η πόλις καιρό μετά το άνοσαράδι τους αυτό, βροθήσαν άντιμέτωποι με τον ισχυρό στόλο του Βέη της Άλγερίας. Η ναυμαχία σπάδηζε φοβερά. Ο Κοιμήδελις σκοτώθηκε, ο Γεωργούλης και μερικοί άλλοι επίστησαν ζωντανοί και ο Βέης τους έζέρωσε στην πλατεία του παλιού του. Από τους διατηζιμένους αυτούς σπαλιούς ένας μόνον έσοθη, ο Τσάρδης, τον όποιον την τελευταία στιγμή εξαγοράσε ένας πλοίαρχος Ιταλός, για να τον έχη σηματούφιακά του. Ο Τσάρδης ήταν φώσιος και γιαγανόκομος άντρας. Σπατάθηκε στη Νεάπολι, σε μια ανιπλοχή με λ α ξ α ρ ο ν ο υ ς φαιδούσιος.

Άλλοι Έλληνες, που ή άτυχη έκεινή Έπανάστασις άνάγκασε να γίνουν κευκόρα, ήταν και ο Καρλόγιαννης από το Άγγελόλαστορο και οι αδερφοί Λουκαίτες από το Μεσολόγγι. Ύ-

στερ) από πολλές ναυμαχίες, οι Τούρκοι κατόρθωσαν να τους λύσουν έξω από την Καλαμάτα και τους εκόρισσαν από τα ξάρτια της Τουρκαλής Ναυσοχόδος.

***

Άπ' όλους όμως αυτούς τους πειρατές περιφημότεροι ίσθηζαν τρεις αδελφοί Λαοδρόμοιτες: Ο καπετάν Τρομάρας, ο Κάφης και ο Νίκος. Είχαν δυο καλά εξοπλισμένους πειρατικούς γαλέρες, με τις οποίες εξορμούσαν από το Μύτινα της Άκωνανίας, το όρημηριό τους...

Με τον καιρό έγιναν ο τρώσιος των θαλασσιών. Ο Σάβας γράφει για αυτούς, ότι «ως κεραυνοί επέλασαν κατά παντός συναπαντιμένου πλοίου υπό οιαδήποτε σημαίαν μέχρις αυτού του Έλληροπόντου επεκτείναντες τάς πειρατικάς εκδρομάς των».

Τα περισσότερα νησιά των Κυκλάδων αναγκάζονταν να πληρώσουν φόρο στους τρεις αυτούς αδελφούς, για ναχουν την ήγηρία τους. Οι Τούρκοι έπροσπάθησαν πολλές φορές να τους λύσουν, αλλά πάντοτε υπογορούσαν ημιωμένοι. Όπως τους χαρακτηρίζει ο ιστορικός «ήσαν άρματλοι άφρίβιοι»...

Η αδελφή αυτή τριά διαπαιτήθη από... τον παντοδύναμο Έρωτα. Μια μέρα που έβαναν πειρατική επιδρομή στη Μήλο, ο Κάφης είδε μια άμοσρη κοπέλλα και την άγάπησε σε τέτοιο βαθμό, ώστε την έζητησε από τον πατέρα της σε γάμο.

—Μά έσύ, κατεπάνε μου, είσαι κευκόραρος, του άπάντησε ο πατέρας της κόρης. Μπαςεις να κίνης σπύτι;

—Θά την παρατήσω τη θάλασσα, άπάντησε ο πειρατής, θά ζήσω στο νησί σας, θά οικιαζωεφθώ...

Έτσι και έγινε. Ο Κάφης εγκατέλειψε τ' αδέρφια του, παντρεύτηκε και ζούσε ευτυχής στη Μήλο. Έπειτ' από κάμποσον καιρό, Γαλλικός φοργάτες ενανίαθησαν τις δυο πειρατικές γαλέρες κι έπιασαν τον καπετάν Τρομάρα, τον όποιον παρέδωσαν στον Τούρκο ναυαχο. Ο Νίκος με την άλλη γαλέρα κατόρθωσε να ξεφύγη και να πάη στη Μήλο.

Το τέλος του καπετάν Τρομάρα ίσθηζε έλεεινό. Οι Τούρκοι έσούβλισαν το γενναίο ταλληράκι, (όπως έσπετο) από πολλά χρόνια τον Άθανάσιο Διάδο ένόστιο του Σουλτάνου!

***

Όταν τα δυο άλλα αδέρφια έμαβαν τον άμωμοτό θάνατο του καπετάν Τρομάρα, άναψε μέσα τους ή φλόγα της εκδιήσεως.

Γοήγορα-γοήγορα επιδιόθησαν τη γαλέρα τους, και ο Κάφης—μη λογαριάζοντας το άκονη της νεαρής γυναίκας του—άκολούθησε τον αδελφό του σε νέες περιπέτειες. Και οι δυο Ακωνάνες ξανάγιναν ο τρώσιος των Τούρκων και πήραν πολλές φορές εκδιήκη για το θάνατο του καπετάν Τρομάρα.

Άλλ' ο Κάφης ήταν πολύ φιλόδοξος. Όσο περνούσαν τα χρόνια, δεν του έφτανε το βασιλείο της θαλάσσης και άρχισε να δνειροβυετα τη λαμπρότητα του βασιλικού θρόνου στην Ήρα! Όταν έγούρισε από τις πειρατικές του εκδρομής και άβουγε τα πατάκια της γυναίκας του, της έλεγε: —Σάλπα σου, κυρά μου, και γά θά σε κάνω βασιλίσα! Κορώνα θά σου φορέσω!...

Κατόρθωσε λοιπόν σιγά-σιγά τ' άποκτήκη και άλλα καράδια, να

συγκέντρωση κάτω από τη σημαία του και άλλους τομηφούς κορυφών, και να τρομοκρατήση τόσο τους 'Οθωμανούς, ώστε να βλέπουν από μακριά τα βουνά της Μήλου και να φεύγουν... Στη Μήλο, εκείς των δεσποδών 'Ελλήνων, ίπτηχαν την έποχή εκείνη και άρα κατόι φ ρ α γ ρ ο ι, δηλ. τού καθολικού δόγματος, έχοντες μάλιστα και δικό τους 'Επίσκοπο. Αύτοι όμως ήσαν τόσο φτωχοί, τόσο στενοχωρημένοι, ώστε όταν ο 'Επίσκοπος τους πέθανε, άρχισε τη μίση του και τα έκκλησιαστικά του άμια ένέγχετο στους θανατιστές του. Οι καθολικοί λοιπόν, για να ζήσουν, ήσαν αναγκασμένοι να προσέψουν στο έλεος του Κάρη, και αυτός τους έλεοςσε πάντοτε.

Από τó άλλο μέρος οι δεσποδοί κάτοικοι της Μήλου έλάτρευαν τόν Κάρη για τó κατορθωμά του, κι 'έτσι όταν ο τομηφός άρχιπειρατής έδηλωσε ότι θέλει να γίνει βασιλιάς τους, τόν ανεζήτησαν α' ένθουσιασμό Β α σ ι λ έ α τ η ς Μ ή λ ο υ !

'Η άναρχήρις έγινε με όλη την έπισπονητή. Οι Μήλιοι μαζεύτηκαν στην άγορά, έδάρσαν τις καμπάνες, κατέλυσαν την έπιχειρησχή του Σουλτάνου, και μαρσάστó στους παλάδες τους ώρσίστηκαν πίστι και ύπακοή στο Βασίλειο της Κάρη τόν Α'.

'Ο Τουρνεφότος—δ δισσμος αυτός Γάλλος Βοτανικός και περιηγητής, πού έταξίδευσε στην 'Ελλάδα στά 1700 και περιηγήθη όλα σχεδόν τα νησιά του Αιγαίου—αναφέρει τόν Κάρη και τόν χαρακτηρίζει έτσι : *'Ηταν άνδρσίος, με προτερήματα κυβερνήτου, άληθινός ήγεμών λαού'.

'Η βασιλεία του Κάρη Α' δέν εκράτησε πολύ. 'Έπειτα από τρία χρόνια, κατέλυνε άξωμα στην Μήλο ένα Τουρκικό πλοίο. 'Ο πλοίαρχος έξήτησε να ιδή τó «Βασίλειό της Μήλου» για «να τού δώσάλλη έν μέρος του Μεγάλου Βεζίρου έπωφελείς πράσσεις ειρήνης και φίλιας».

«Τό πονηρό πούλι από τó νύχια πίνεταί», λέει μιá παροιμία. 'Ο ξέντος 'Αχαρνάν από τη φουά έδείχτηκε άσυνλόγιστος, έξεγελάστηκε, και υπηξε τόν Τούρκικο καρδί, χωρίς τή βασιλική του άλοκονθία... 'Αμέσως δ' 'Οθωμανός πλοίαρχος διέταξε τους ναύτες του να τόν συλλάβουν, να τόν ορίσουν στό άμπάρι και ν' άνοήσουν τά πανιά. 'Η διαταγή του έξετελέσθη γρήγορα, και ή άπαγογή του Κάρη έγινε χωρίς να τó πάρουν χαμπάρι οι Μήλιοι, παρά όταν ο Βασίλης τους ήταν πού μακριά.

'Αλοσοδομένο τόν έφεραν στην Κωνσταντινούπολι. Οι Τούρκοι επανηρύσαν τó γεγονός και έξερωμασαν τó «Βασίλειό της Μήλου» στην ίδια πλατεία, όπου πρό δώγων έτών είχαν άνασκολοίσει τόν α-δέφω τόν !...

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΑΥΤΟΣ Ο ΚΟΣΜΟΣ...

(Του TH. MOOR)

Αύτός ό κόσμος είναι λάμψη πού περνάει για να γελά τόν άνθρωπο δοσιμένη. Τά γέλια της Χαράς, της Λύπης τά δεινά φευτικό φώς, νέφη μωρά, προσωπίνα. 'Ο Οδρανός μονάχη άλήθεια μένει!

Ψεύτικα και της Δόξας τά λιμπαρά φτερά, σαν ήλιου στεργή λάμψη χρυσομένη. 'Αγάπη, 'Ελπίδα, 'Εσως, Κάλχη τρυφερά, άνθη πού ό Χαρός ξάφνου κόβει με χαρά. 'Ο Οδρανός μονάχη λάμψη μένει!

Ναύτες φτωχοί σέ μούνη νύχτα σπυθωστή, έδώ κι' έχει στά χύματα κελόυμε, και Νού άγίδα, Φαντασία άστραπή, μαζή μας ούχουν στό σκοτάδι άνάλαμπη. Μόνο στόν Οδρανό θ' άναπαυτούμε!

ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΠΡΟΤΟΜΑΓΙΑΣ

(Του GESSNER)

'Ερωτα, τήν προτομαγιά, σ' όρώμ μου περιβόλι ένα βιαυό σου έσθησα πού τόν γνωρίζουν όλοι, και μ' όμορφα τριαντάφυλλα και με μυρτιάς κλωνάρια όρώμια σου τόν στόλισα με όμορφα και χάρη.

Καθημενά σου έφερα στεργάνα μωρομένα κι' άσ' τή δροσιά της άνοιξης άκόμα ποτισμένα, μιá σου πειά με βαρέθηκες και σου (γεννοίν άηδία όλες ή ενέρες πού σου ζητά ή δό-λια μου καρδιά.

'Ηρθε χειμώνας άγριος πού μ' (άπνοιά γυμνώνει τήν πρσαινάδα τών άγρών, άρχί- (νισε τó χιόνι, Και ή Φύλλης άκόμα εν' άπιστη, (γεμάτη περηφάνεια, Ξεχνάει τήν πρώτη του Μαγιού (και τ' άνθηνα στεργάνα.

ΑΠ' ΟΛΑ ΔΙ' ΟΛΟΥΣ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

('Από τά ειδικά Ευρωπαϊκά περιεδικά και συγγράμματα)

Σύμφωνα με τά δεδομένα της στατιστικής ύπολογίζεται ότι ένας άνθρωπος πού μιλάει επί δέκα ώρες στό εικοσιτετράωρο προσφέρει σέ μιá ώρα 2.280 λέξεις, σέ μιá μέρα 31.920 και σ' ένα έτος 11.650.800 λέξεις.

'Αν ή λέξεις πού προσφέρει ο άνθρωπος σέ διάστημα ένός έτους έχρηματοποιούντο για τó σχηματισμό λέξεών, θα κατορθώοντο 93 τέτοια λέξικά με 125.000 λέξεις τó καθένα.

'Επίσης ύπολογίζεται ότι ο άνθρωπος άνοιγοκλείνει σ' ένα έτος τά βλέφαρά του τουλάχιστο 94.000.000 φορές! Με τήν προσοχή δέ πού καταβάλλει γι' αυτό θα μπορούσε να σωθήσει βάρος 17 ό-κάθων.

Κατά μέσον όρον, ο άνθρωπος περιπατεί κάθε μέρα 5 μίλια, είτε για να πάη στην έργασία του, είτε για να βρή ή περιπατο, είτε για να κινήη μέσα στό σπίτι του.

Μεγάλη δύνμη ζοδεύει επίσης ο άνθρωπος και για... τις χειρο-τόρες! 'Αν ύποτεθή λοιπόν, ότι ο καθένας μας μοιράει 5 με 6 χειροφίτες τήν ημέρα και όλες αυτές μαζεύονται μετά ένα χρόνο σέ μιá μόνο χειροφίτα, θα αποτελέσουν δύνμη... 100 τόν-νων !...

Ό τακτικό καπνιστά άν εμπάζειαν όλα τά τοιγάρω πού καπνίζουν σέ διάστημα ένός έτους και τά έβόζωα στη γραμμή, θ' αποτελούσαν ένα τεράστιο τοιγάρω μή-κους 2.000 περίων ποδών! 'Όσο για τά σπύτια, ύπο-λογίζεται ότι κάθε καπνιστής ζοδεύει τó χρόνο ενά τέ-χιαδέσ περίων !...

Ό πνεύμονες τού ανθρώπου εισπνέουν κάθε χρόνο τόσες άέρα όσες θα χρειαζόταν για να κινήη τó με-γαλύτερο έκκλησιαστικό άρμόνιο πού ύπαρχει στόν κόσμο.

Πολλοί άνθρωποι τέλος έχουν τή συνήθεια να σφει-ρίζουν με τó στόμα. 'Αν λοιπόν ύπολογισθή ή δύνμη τού σφειρίζοντος τόν επί ένα έτος, θα βρεθθή ότι ίσο-δυναμεί με τόν ήχο ένός κλαρινό μίγκους 10 μέτρων, πού να παίξη άδισκόπος επί μιá βδομάδα!

'Ενας Βέλγος έπιστήμων επεξεργάσθη να καθορίση τήν έπιστημη της άτιμοφωμικής κατιστάσεως επί της προσοχής τών μαθητών μέσα στό σχολείο. Κατέληξε δέ σά έξής συμπεράσματα :

'Η προσοχή τών μαθητών αζάνει τó χειμώνα και ελαττώνεται τó καλοκαίρι.

Στις άνωτερες τάξεις τού σχολείου ή προσοχή είναι μεγαλύτερη από τις κατώτερες.

'Η μαθητρες είναι προσεχτικότερες από τους μα-θητάς, ή δέ διαφορά αυτή γίνεται περισσότερο άισθητή τó χειμώνα. 'Η προσοχή βραίνει ελαττωμένη από της 8ης μέχρι της 11ης π.μ. και από της 2ας μέχρι της 4ης ώρας μ.μ.

'Η «'Ιατρική 'Εφημερίς» τών Παρισίων δημοσιεύει σ' ένα τε-λευταίο της φύλλο ένδιαφερόντες πληροφορίες σχετικάς με τήν ώρα κατά τήν όποία συμβαίνουν οι περισσότεροι θάνατοι.

'Ενας γιατρός από τη Γλασκωβή π. χ. διατείνεται, επί τή βάσει 15.000 θανάτων, ότι ή ώρα τών συχνότερων άποθιώσεων είναι ή έκτη πρωινή.

'Ενας άλλος γιατρός, κάνοντας διάκριση μεταξύ τών δύο φύλων, ορίζει ός ώσαν θανάτων τήν πέμπτη μέχρι της έβδομης πρωινής για τους άνδρες και τó έσπέρας για τις γυναίκες.

'Ενας τρίτος γιατρός λέγει ότι στην 'Ιταλία οι άνθρωποι συνη-θίζουν να άποχαριστούν τή ζωή κατά τó άπόγευμα. Τό συμπεράσμα αυτό τó έβγαίει έχων επί όμην τόν 25.474 θανάτους.

Τέλος ο Γάλλος ιατρός Φερé ύποστηρίζει ότι όλες ή ώρες είναι κατάλληλες, προκειμένου να... πεθάνει κανείς. 'Έξαιρετι μόνον μερι-κές έσπερινές ώρες και συγκεκριμένως από της έβδομης μέχρι της ένδεκάτης, κατά τις όποιες παρατηρείται σχετική ύψεσις στός θα-νάτους.

Κάποιος Γερμανός σοφός, κατόπιν ειδικών μελετών, κατέληξε στό συμπέρασμα ότι τó βάρος κάθε γυναίκας πού έχει ύπερβεί τó δεκάτο έτος της ηλικίας της άναπαύεται και σέ μιá ώρισμένη ψυχική της ιδιότητα.

Π. χ. ή φιλάρεσχη ζυγίσει 40 χιλιάδομα, ή ηλικία 41, ή μα-τιόδοξη 42, ή εργαταλειφθείσα φίλη 43, ή ποιήτρια 44, ή ρομαν-τική 45, ή ένσολητική 46, ή διαρ-κώς μοιμοροζούσα 47, ή καλή νοικοκυρά 48, ή νέα πού θέλει παντρευά 49, ή άσθηματική 50, ή φλογερή 51, ή φθονερή 52, ή πιστή υδύγγος 53, ή ψευτέρα και άστατη 54, ή καλή οικοδόστουνα 55, ο τύπος της ενάρετου 56, ή φιλόργυρη και πυροχόλη 57, ή κατεργάρα και ύποκρίτρια 56.

